

100 LET MESTA ŠOŠTANJ

RAZGLEDNICE IZ ČASOV, KO JE ŠOŠTANJ DOBIL MESTNE PRAVICE

Malo manj kot šest stoletij odkar je dobil trške pravice (3. oktober 1436) je Šoštanj postal mesto. Slavnostna razglasitev Šoštanja za mesto, 28. junija 1911, je imela v javnosti zelo različen odmev. Medtem ko so jo Slovenci sprejeli skrajno zadržano, slovensko časopisje pa jo je komajda omenilo, so Spodnještajerski Nemci dogodek predstavili kot pomembno zmago nemštva, Šoštanj pa so označevali kot najmlajše mesto nemškega spodnjega Štajerja.

Po ljudskem štetju je namreč bilo leta 1910 v Šoštanju 69 odstotkov Nemcev, na njihov stran pa se je postavil Hans Woschnagg, šoštanjski trški župan, deželni poslanec nemške stranke, lastnik tovarne usnja in glavni pobudnik prizadevanja za podelitev mestnih pravic Šoštanju. Zato je bil med Slovenci prehod tega kraja iz trga v mesto razumljen kot slavljenje velikega nemštva.

Ne glede na nacionalna nasprotja pa je tako šoštanjskim Slovencem kot Nemcem bilo skupno prizadevanje za razvoj njihovega kraja. Zlasti od druge polovice 19. stoletja je ob Vošnjakovi usnjarni na gospodarski zagon Šoštanja vplivala tudi lesno predelovalna industrija, med drugim s tovarno za izdelovanje lesne volne. Bila je tudi tovarna kandidov in hranil Josipa Rajšterja, barvarna in kemična čistilnica Jakoba Volka ter vrsta manjših obrtnikov. Med njimi je bilo 8 krojačev, 14 čevljarjev, 2 klobučarja, 2 zidarska mojstra, 2 urarja, 4 mizarji, 2 ključavničarja, 3 kolarji, 4 kovači, 3 sedlarji, 4 mesarji, 3 peki, mlinar, prevoznik itd. Gostilničarjev je bilo 15, trgovcev pa 14.

Glede na tako ugodne gospodarske in preostale razmere je deželna uprava v Gradcu, ki je odločala o pridobitvi mestnih pravic Šoštanja, lahko ugotovila, da kraj izpolnjuje vse bistvene kriterije. Tako je deželni odbor ugotovil, da je Šoštanj primerljiv s kraji kot so Slovenska Bistrica, Slovenj Gradec, Brežice in Ormož, da poseduje dobro opremljeno lastno upravno stavbo, občinskega sekretarja z znanjem slovenskega in nemškega jezika, med drugim pa poseduje tudi več hiš in gozda. Poudarjeno je, da je tovarnar Hans Woschnagg podaril kraju 40 tisoč kron za izgradnjo ubožne hiše, deželni odbor pa svoj dopis sklene z ugotovitvijo, da je Šoštanj mogoče primerjati z ostalimi kronskimi trgi in mesti, pri čemer je poudarjen velikanski napredek kraja v tistem obdobju na vseh ravneh.

(Povzeto po katalogu z naslovom 100 let mesta Šoštanj, avtorja Toneta Ravnikarja)

Razstavljene razglednice so iz obdobja ob koncu 19. stoletja in prvih desetletij 20. stoletja, torej neposredno pred in po razglasitvi Šoštanja za mesto. To je bil čas vrhunca razvoja Šoštanja, ki so ga tedaj imenovali metropola Šaleške doline.

Razglednice so iz domoznanske zbirke Knjižnice Velenje in zasebnih zbirk Janeza Osetiča ter Franka Špilerja.

